

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
INSTYTUT PEDAGOGIKI, KUJAWSKA SZKOŁA WYŻSZA WE WŁOCŁAWKU
(POLSKA)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIFV) (SLOVAKIA)
SPOŁECZNYCH I HUMANISTYCZNYCH AKADEMIA KUJAWSKO-POMORSKA W BYDGOSZCZY
(POLSKA)
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

VI Міжнародної конференції

16 листопада 2023 року

***м. Київ
КНУБА***

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 16 від 22 грудня 2023 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VI Міжнародної конференції (16 листопада 2023 року). – Київ: ЦП «Компринт», 2024. – 562 с.

ISBN 978-617-8171-03-2

У матеріалах VI Міжнародної конференції «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України» висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу: сучасні виклики; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали конференції розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

ISBN 978-617-8171-03-2

© КНУБА, 2024

Враховуючи тенденцію збільшення використання газу, особливо біометану, тема підготовки фахівців відповідного профілю є актуальна.

Список використаних джерел

5. Енергетична стратегія України на період до 2035р. «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність». Схвал. розпорядженням КМУ від 18.08.2017 р. №605-р. – URL: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245234085 (дата звернення 13.09.2021).

6. Проект Постанова КМУ «Про затвердження Технічного регламенту природного газу». URL: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245366216&cat_id=167475 (дата звернення 13.09.2021).

УДК 378.147

Цифра Тетяна Юріївна,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економіки будівництва

Київського національного університету будівництва і архітектури

Гойко Олександр Анатолійович,

здобувач вищої освіти ОП 051 Економіка (бакалавр),

Київського національного університету будівництва і архітектури

ІННОВАЦІЙНА ЛЕКЦІЯ-ВІЗУАЛІЗАЦІЯ «МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ЗАПОБІГАННЯ ЙОГО БАНКРУТСТВА»

Вирішення проблеми підвищення якості вищої освіти має велике значення в науково-освітньому просторі.

Широкое впровадження ІТ у навчальний процес призвело до появи лекцій інноваційного типу: лекція-візуалізація, лекція із мультимедійним супроводом, відеолекція. Лекція-візуалізація – одна із лекцій інноваційного типу. Її особливістю є наявність умов для реалізації повною мірою принципу наочності. Зазначений тип лекції сприяє навчання студентів перетворювати

усну й письмову інформацію у візуальну форму, що завдяки систематизації й виокремленню найбільш значущих, суттєвих елементів змісту навчання формує у них професійне мислення.

Для створення якісного та інноваційного викладання в галузі економіки будівництва необхідно оновити зміст і форму навчання з урахуванням інтеграції викладання та наукових досліджень, традиційних та інноваційних методів викладання.

Необхідна якісна підготовка викладачів, які є універсальними, гнучкими та ефективними у використанні навчального часу. Під час навчання студенти повинні набути наступні навички: володіти сучасними та інноваційними методами викладання в галузі економіки та демонструвати їх на практиці; повинні продемонструвати свою здатність до самостійної роботи у навчанні та дослідницькій діяльності. Це дозволить їм розвинути вміння логічно викладати теоретичні питання, обґрунтовувати свої погляди та робити висновки. Надає студентам навички розрахунку економічних показників на основі зібраних даних, вміння застосовувати науковий, аналітичний та методологічний інструментарій для управління економікою будівництва можливість створювати та реалізовувати власні проекти; вміння презентувати практичні рекомендації.

Володіння цими ключовими навичками та компетенціями має сприяти ефективній роботі економістів та управлінців у всіх секторах економіки, фінансів та держави.

Сприяння швидкому засвоєнню матеріалу, формуванню професійної компетентності студентів та розвитку сучасної економічної думки.

Нижче наведено приклад лекції-візуалізація на тему «Методи прогнозування фінансового стану підприємства в контексті запобігання його банкрутства». Прогнозування фінансового стану є невід'ємним елементом системи менеджменту підприємства, адже для нього є важливим не тільки аналіз його фінансового стану, як елементу системи підтримки ефективної виробничо-господарської діяльності та запобігання банкрутства відповідно, а

й передбачення можливих змін в майбутньому. Відомо, що підприємницька діяльність – це завжди ризик, оскільки підприємства здійснюють свою діяльність в досить мінливому середовищі, а отже на їх діяльність та відповідно фінансовий стан впливають різного роду чинники, які поділяють на дві групи – на чинники зовнішнього та внутрішнього впливу. І якщо чинники внутрішнього впливу (система менеджменту на підприємстві, кваліфікація персоналу, стан обладнання, техніки, забезпеченість сировиною тощо) на фінансовий стан підприємства в більшій мірі лежать в площині компетенції керівництва підприємства, то чинники зовнішнього впливу (зміна політичних режимів, податкового законодавства, нормативно-правова база, пандемія, війна тощо) знаходяться поза межею їх впливу. Саме для цього і потрібне прогнозування фінансового стану підприємства, щоб передбачити зміни в майбутньому з врахуванням чинників внутрішнього та зовнішнього впливу на його діяльність.

Вагомий внесок в дослідження фінансового стану та шляхів його вдосконалення на підприємстві зробили як зарубіжні, так і вітчизняні вчені, а саме: Hasanaaj P. [9], Trisa Wahyuningsih [10], Герасимчук В. [1], Добровольська О.В. [2], Квасній М. М. [3], Клементьєва О. Ю. [4], Косарева І. П. [5], Мельник А.О. [6], Руснак Т. В. [7], Сич О.А [8], Ізмайлова К.В. та ін.

Прогнозування фінансового стану здійснюється з метою створення інформативної бази для вибору оптимального шляху розвитку в майбутньому та прийняття управлінських рішень для уникнення небажаних ситуацій, зокрема банкрутства. Здійснюючи прогноз фінансового стану підприємства, розрізняють такі види: оптимістичний, реалістичний та песимістичний. Оптимістичний прогноз передбачає виконання всіх умов прогнозування, закладених фінансовим менеджером. При реалістичному прогнозі передбачається виконання лише частини найбільш можливих для реалізації умов прогнозування. Песимістичний прогноз показує, що буде з підприємством, якщо існуючі тенденції не змінювати. Точність прогнозу або сценарію розвитку подій в площині фінансового стану підприємства залежить

від правильного вибору методів прогнозування. До найбільш загальноживаних методів відносять: економетричні моделі; метод часових рядів (рядів динаміки); балансовий метод; метод експертних оцінок.

З допомогою економетричних моделей встановлюються особливості діяльності підприємства, які використовують для прогнозування діяльності підприємства у випадку зміни певних параметрів даної моделі. В свою чергу виділяють ще і підвиди економетричних моделей: однофакторні та багатофакторні регресійні моделі. Одно- та багатофакторні моделі вказують на залежність фінансового результату від одного або кількох факторів відповідно, що впливають на кінцевий показник. Однофакторна регресійна модель має вигляд:

$$y = a_0 + a_1 * x_1 \quad (1)$$

Регресійне рівняння багатофакторної моделі має такий вигляд:

$$y = a_0 + a_1 * x_1 + a_2 * x_2 + \dots + a_n * x_n, \quad (2)$$

де x_1, \dots, x_n – фактори, що впливають на кінцевий результат y ;

a_1, \dots, a_n – коефіцієнти при відповідних факторах;

a_0 – вільний член регресійного рівняння.

Регресійні моделі використовують для того, щоб спростити складні економічні зв'язки, які виникають в ході діяльності підприємства. Використання регресійних моделей включає кілька етапів. На першому етапі обирають внутрішній показник, який залежить від зовнішніх факторів та позначають його y_1 , на другому - обирають внутрішній показник, який залежить як від зовнішніх факторів, так і від внутрішніх, тобто від y_1 , і т.д. Таким чином кожний наступний показник в свою чергу залежить від внутрішніх попередніх факторів та зовнішніх. Моделі часових рядів (рядів динаміки) являють собою використання консеквентності фінансових показників, виміряних через рівні інтервали часу. Дані моделі мають три складові: тренд, циклічну компоненту та сезонну компоненту. Модель часового ряду або рядів динаміки має вигляд:

$$y_t = x_t + S_t + C_t, \quad (3)$$

де y_t – прогнозований показник (результат);
 x_t – фактори, що впливають на прогнозований показник (результат);
 s_t – циклічна компонента, що впливає на прогнозований показник (результат);
 C_t – сезонний фактор впливу на прогнозований показник (результат);
 $t=1, \dots n$.

Виділяють два види моделей часових рядів (рядів динаміки) – дискретні, при яких вимірювання показників проводяться через визначені інтервали часу, та безперервні, коли зміни показника чи процесу фіксуються безперервно.

В практичній діяльності здебільшого використовують дискретні ряди з дотриманням наступних умов - дані мають бути зіставленими та однорідними, а всі випадкові відхилення (наприклад, ті що викликані зміною спеціалізації чи реорганізацію підприємства) повинні бути вилучені.

Балансовий метод прогнозування передбачає розробку спеціальних фінансових таблиць - балансів, в яких одна частина – це прогнозовані джерела ресурсів підприємства, а друга – це розподіл (використання) фінансових ресурсів за всіма напрямками їх витрачання. Головна умова даного методу – це рівність обох частин балансу.

В основі методу експертних оцінок в прогнозуванні фінансового стану лежить думка експертів, тобто даний метод передбачає багатофакторне опитування експертів за відповідними схемами. Результати опитування повинні бути оброблені з застосуванням відповідного інструментарію економічної статистики (наприклад - метод Дельфі, метод комісії, метод віднесеної оцінки тощо).

Зазвичай, цей метод включає наступні етапи:

- 1) створення робочих груп експертів для здійснення опитувань;
- 2) розробка переліку питань для експертів;
- 3) забезпечення незалежності суджень експертів, тобто усунення фактора можливого тиску на експертів;
- 4) опрацювання отриманих відповідей експертів;
- 5) розробка прогнозних гіпотез та варіантів розвитку подій.

Точність прогнозу фінансового стану підприємства залежить від дотримання всіх етапів процесу прогнозування, а саме:

Етап 1. Визначення орієнтирів прогнозування - об'єктів прогнозу, мети та задач.

Етап 2. Планування заходів - відбір об'єктів, які прогножуються, встановлення ієрархічності, взаємозв'язків між ними та часових горизонтів прогнозу.

Етап 3. Формування інформаційної бази даних для прогнозування.

Етап 4. Вибір методів прогнозування, їх обґрунтування.

Етап 5. Складання прогнозу.

Етап 6. Відстеження результатів прогнозу.

Таким чином, підсумовуючи вищевикладене можна стверджувати, що важливість прогнозування фінансового стану підприємства в контексті запобігання банкрутства зводиться до наступних положень, а саме: з допомогою прогнозування можна визначити можливі варіанти розвитку подій під впливом тих чи інших факторів, маючи можливість при цьому порівняти очікувані результати за кожним варіантом та вибрати найкращий для даного підприємства.

Список використаних джерел

1. Герасимчук В. Економічно–математичне прогнозування фінансового стану підприємства в сучасних умовах. Наукова спадщина. – 2020. – N 47. – С.39- 52.

2. Добровольська О.В., Рондова М.А. Прогнозування банкрутства як методу оцінки фінансового стану підприємства. Агросвіт. 2021. № 20. С. 40-45.

3. Квасній М. М., Циганчук Р. О. Прогнозування фінансового стану підприємства на основі інтегрування Z-моделей. Вісник університету банківської справи. 2021 № 1 (40). С. 77–84.

4. Клементьєва О. Ю. Фінансовий стан підприємства та його прогнозування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 / О. Ю. Клементьєва. К.: КНЕУ, 2008.

5. Косарєва І. П., Хохлов М. П., Бірюкова В. В. Дослідження теоретичних основ фінансового стану підприємства. Інфраструктура ринку. 2018. № 19. С. 101-106.

6. Мельник А.О., Захарова Ю.І. Аналіз методів оцінки фінансового стану підприємства. Східна Європа: Економіка, бізнес та управління. 2020. Випуск 2 (25). С. 252–257.

7. Руснак Т. В. Шляхи покращення фінансового стану підприємства в сучасних умовах. Економіка і суспільство. № 16. 2018. С. 560- 565.

8. Сич О.А., Калічак І.І. Дискримінантний аналіз і його застосування в прогнозуванні банкрутства підприємства. Економічні науки. 2017. №2 (42). С. 333-339.

9. Hasanaj, P., Kuqi B. Analysis of Financial Statements: The Importance of Financial Indicators in Enterprise. Humanities and Social Science Research, 2, 2019. 17-27. URL: <https://doi.org/10.30560/hssr.v2n2p17>.

10. Trisa Wahyuningsih, Lintang Venusita Financial analysis of retail companies using the altman, springate, zmijewski, fulmer, and grover bankruptcy prediction models. Journal of Accounting, Entrepreneurship, and Financial Technology. Vol 3 No 2. 2022. URL: <https://journal.uc.ac.id/index.php/JAEF/article/view/2661>.

11. Інноваційні методи викладання економічних дисциплін та їх використання в процесі підготовки бакалаврів і магістрів з економіки : навч.-метод. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2019. 162 с.

Франчук Юрій Йосипович	
ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПЕРЕХОДУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ ІНСТИТУЦІЙ	405
Цифра Тетяна Юріївна, Гойко Олександр Анатолійович	
ІННОВАЦІЙНА ЛЕКЦІЯ-ВІЗУАЛІЗАЦІЯ «МЕТОДИ ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ЗАПОБІГАННЯ ЙОГО БАНКРУТСТВА».....	408
Цогла Олена Орестівна	
ФОРМУВАННЯ STEM – КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПЕДАГОГА В ЗАКЛАДАХ ІППО	415
Човнюк Юрій Васильович, Глушенко Дмитро Дмитрович	
МОЖЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СИНЕРГЕТИЧНОГО ПРИНЦИПУ «ВИПЕРЕДЖУВАЛЬНОГО РОЗВИТКУ» СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ/СПОРТИВНИХ ПЕДАГОГІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	420
Човнюк Юрій Васильович, Іванов Євген Олександрович,	
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ЙВДОСКОНАЛЕННЯ ІНШОМОВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ	426
Човнюк Юрій Васильович, Шут Антон Олегович	
БІОМЕХАНІЧНІ ОСНОВИ РУХОВИХ ЯКОСТЕЙ У ФУТБОЛІ	432
Шайкова Аліна Леонтіївна	
ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	437
Шаленко Вадим Олегович, Корнійчук Борис Валерійович, Нестеренко Віталій Борисович	
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕТАЛИ І ЗВАРЮВАННЯ У БУДІВНИЦТВІ» В КНУБА	441
Шаленко Вадим Олегович, Корнійчук Борис Валерійович, Скітович Олесь Петрович	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗВАРЮВАЛЬНОГО ОБЛАДНАННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ КНУБА	443

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

VI Міжнародної конференції

(Київ, 16 листопада 2023 року)

Підписано до друку 04.01.2024 р.

Видавець ФОП Ямчинський О.В.

03150, Київ, вул. Васильківська, 32

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 6554 від 26.12.2018 р.

Формат 60×84/16. Наклад 100 пр. Ум. друк. арк. 36,8. Зам. № 05-8.

Виготовлювач ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ»

03150, Київ, вул. Васильківська, 32

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.